

Szénhidrát-anyagcsere zavarok szűrése egy szegregált település háziiorvosi szolgálatánál

Galvács Henrietta¹, dr. Szabó János², Dr. Balogh Zoltán PhD.³

¹ Semmelweis Egyetem Doktori Iskola, Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar, Nemzeti Népegészségügyi Központ

² DRSZF Egészségműhely Kft.

³ Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar

CSAKOSZ XIX. Kongresszusa, 2020. február 27-29. Győr

Bevezetés

- A diabetes, illetve prediabetes prevalenciája világviszonylatban is emelkedő tendenciát mutat (IDF becslései alapján)
- A prediabetes: emelkedett vércukorszint, amely nem éri el a cukorbetegség diagnosztikus kritériumát
- Entitásai (izoláltan és együttesen is előfordulhat!):
  - Emelkedett éhomi vércukorszint (IFG): FPG: 6,1-6,9 mmol/l, illetve OGTT $\leq$ 7,8 mmol/l,
  - Csökkent glükóztolerancia (IGT): FPG $<$ 7 mmol/l, OGTT: 7,8-11,0 mmol/l
- Heves megyében az országos átlagot meghaladó kardiovaszkuláris és daganatos megbetegedés miatti halálozás jellemző (egészségkultúra-, illetve tudatosság hiánya, rossz szociális körülmények, jelentős számú roma lakosság)

Célkitűzéseink

- Felmérni az Átány község háziiorvosi szolgálatába tartozó 18-75 év közötti páciensek körében a diabetes kialakulásának kockázatát, valamint a korábban még nem diagnosztizált szénhidrát-anyagcsere zavarok előfordulási gyakoriságát
- Megállapítani a glikált hemoglobin (HbA_{1c}) és a terheléses vércukorvizsgálati (OGTT) közötti prevalencia-különbséget
- Illetve felmérni a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság körében az egészségügyi kockázatokat (metabolikus szindróma, elhízás, dohányzás)

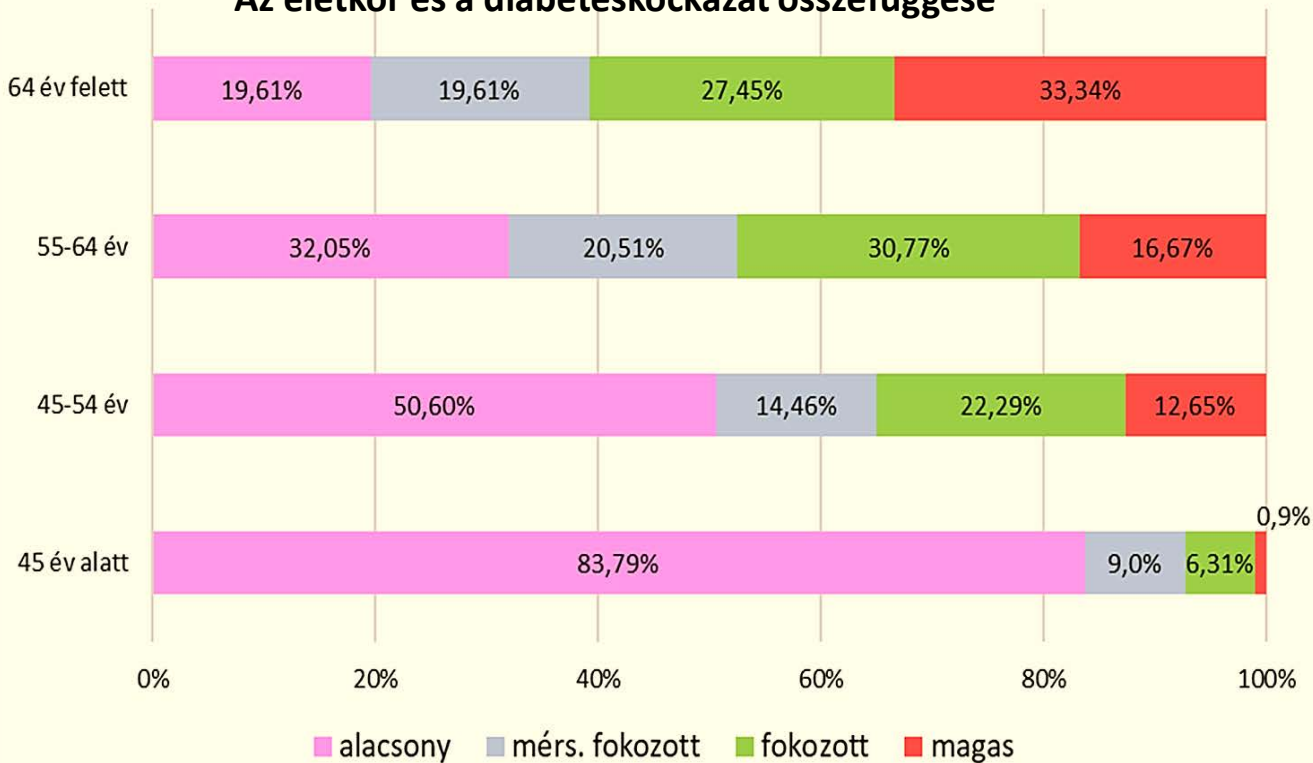
Módszerek

- A diabeteskockázat felmérésére FINDRISC kérdőív alkalmazása a 18-75 évesek körében
- A fokozott, illetve magas rizikócsoportba tartozóknál (12 vagy afeletti FINDRISC pontszám) laboratóriumi körülmények között OGTT (75 gr. glükóz) és HbA_{1c} vizsgálat indikálása
- A szénhidrát-anyagcsere zavarok diagnosztizálása a WHO (0. és 120. perc), míg a metabolikus szindróma megállapítása az IDF kritériumrendszere (centrális obesitas+ ↑ vérnyomás, TG, FPG, ↓ HDL) alapján történt

Eredmények

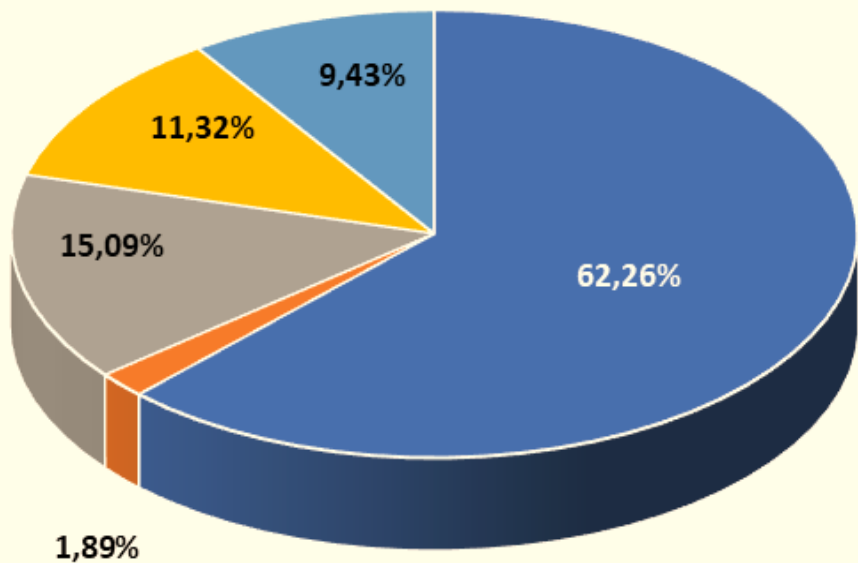
Az életkor és a diabeteszkockázat összefüggése

n=406; p<0,001

- **Átlag életkor:**
44,59±15,43 év
- **FINDRISC pontszám**
átlaga: 9,26±4,55 pont
- **31,77%** (129 fő)
bizonyult **fokozott,**
illetve magas
kockázatúnak

Eredmények (OGTT alapján)

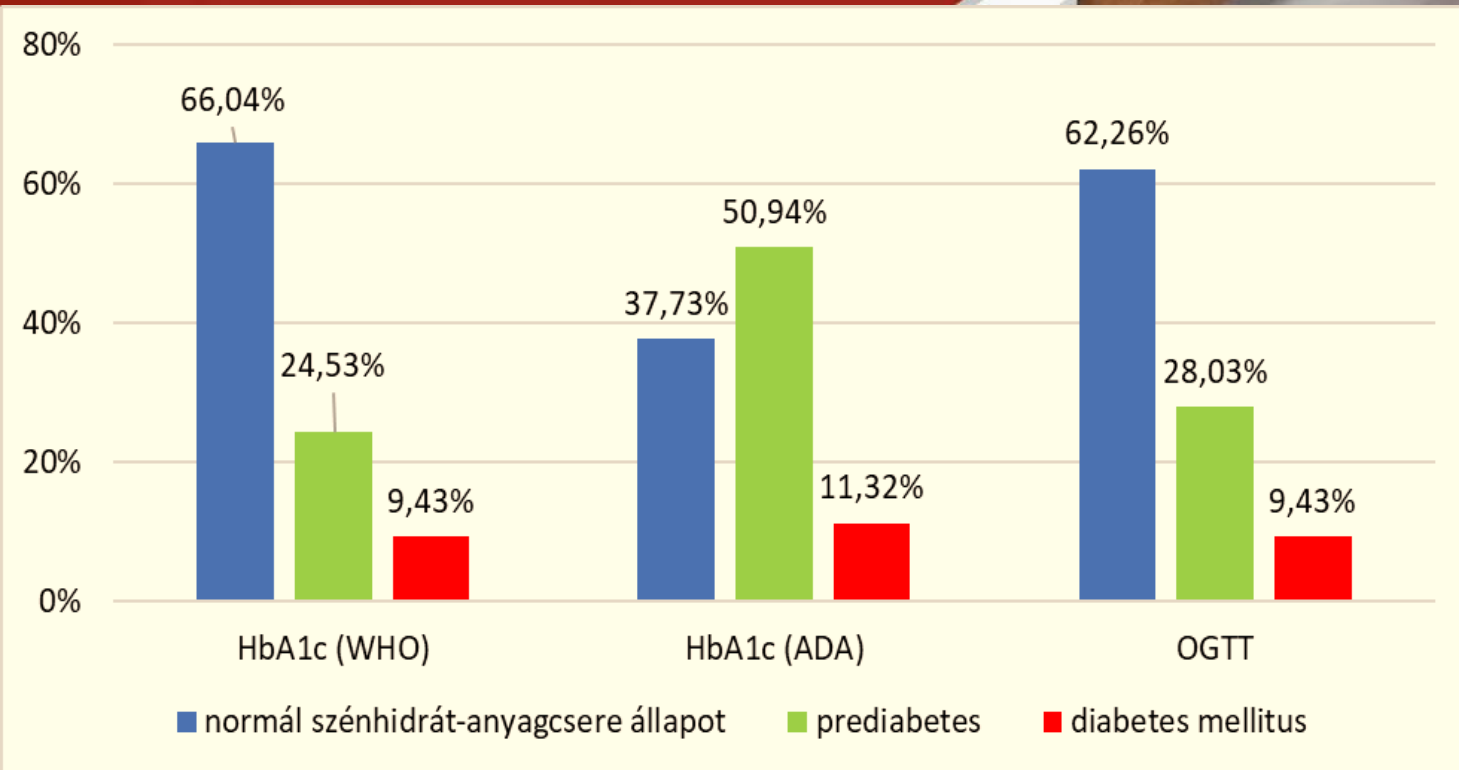

- normál szénhidrát-anyagcsere
- IFG
- IGT
- IFG+IGT
- diabetes mellitus

n=53
(41%-os részvételi arány)

Eredmények

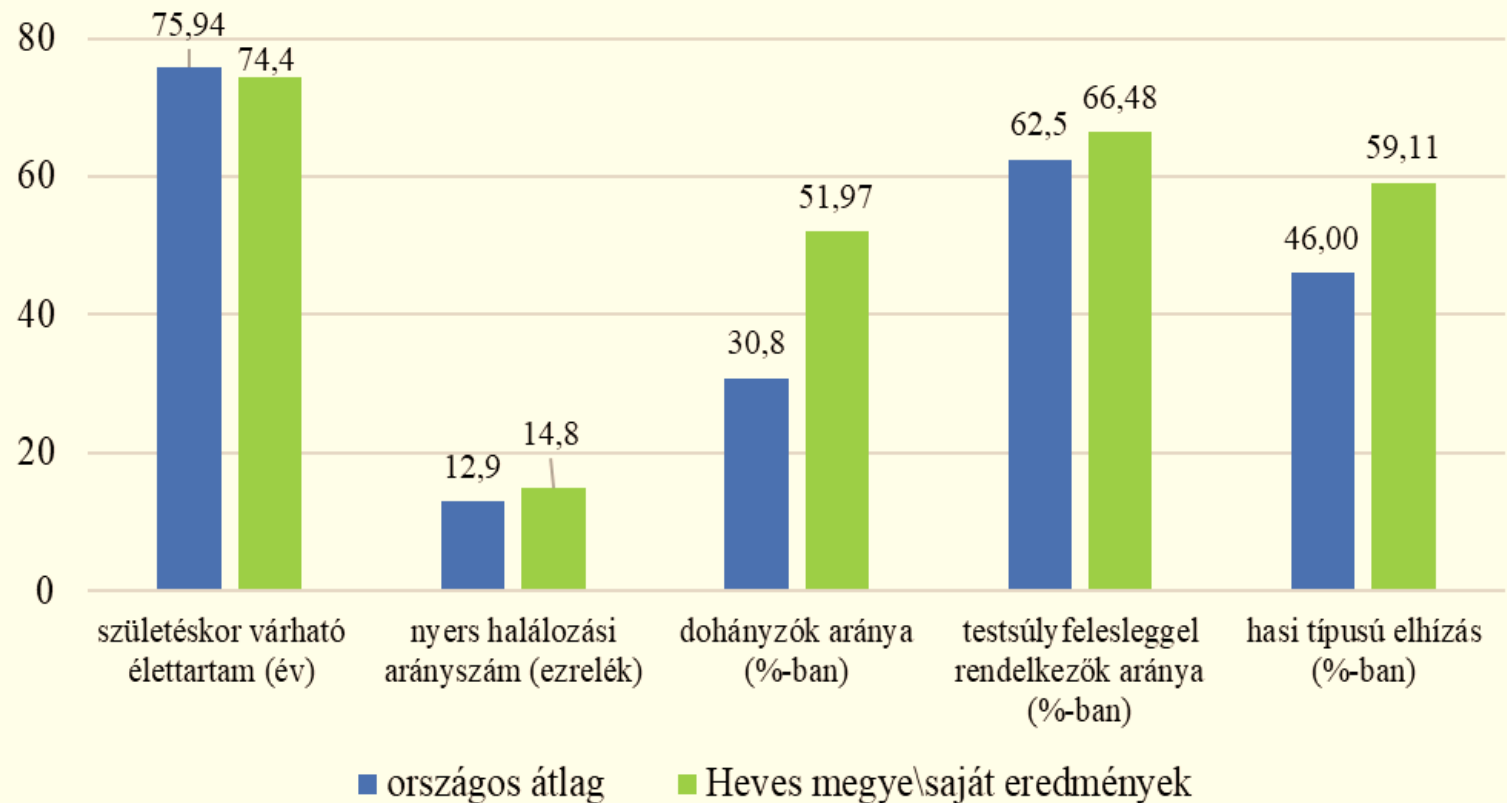
(a szűrőmódszerek összehasonlításában)

HbA_{1c} (ADA): 5,7-6,4%
(az alacsonyabb IFG
határérték miatt)

HbA_{1c} (WHO\IEC): 6,0-6,4%
az európai lakosságnál

Eredmények

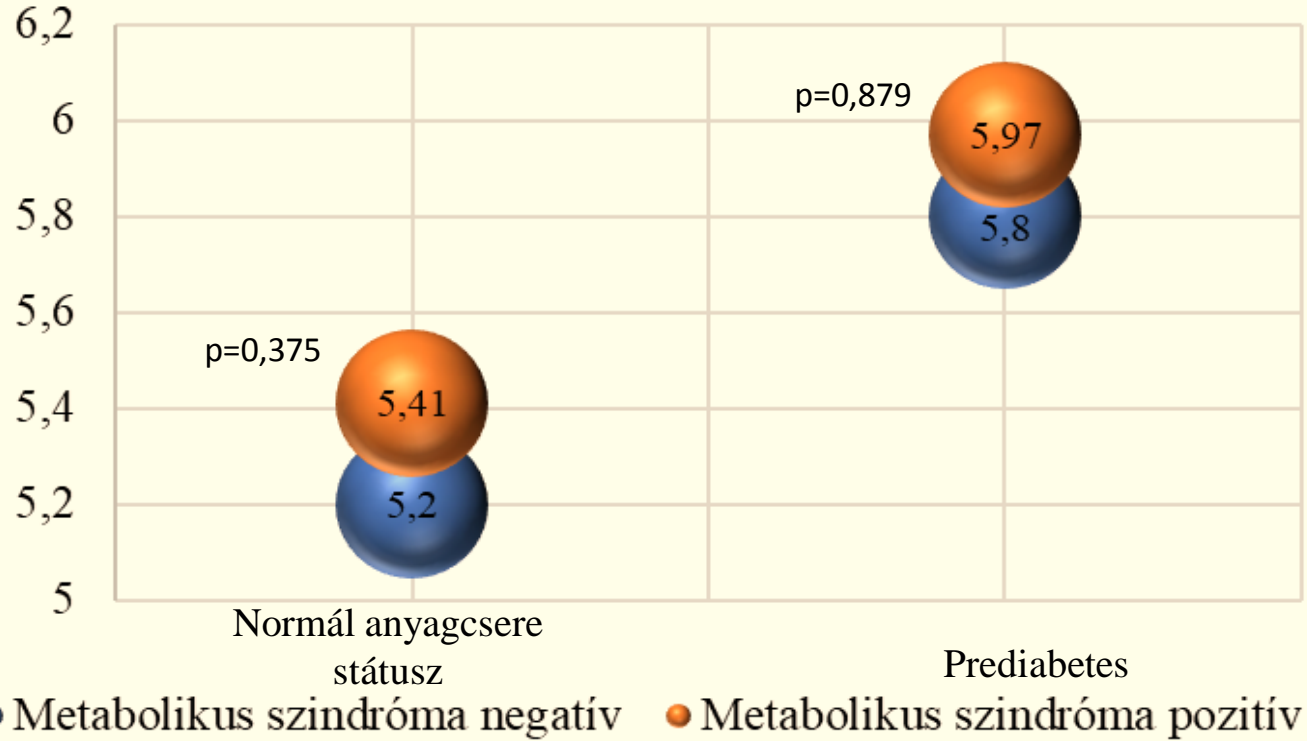

Eredmények

A glikált hemoglobin átlagértékei

MetS pozitív: 70%!
n=53

Következtetések, javaslatok

- Jelentős a szénhidrát-anyagcsere zavarban szenvedő páciensek aránya (37,73% vs. 62,26%)
RIZIKÓBECSLÉS +SZŰRŐVIZSGÁLAT!!!! NE CSAK FPG ALAPJÁN!
- OGTT és emellett HbA_{1c} is, de WHO szerint! Értékelésnél: metabolikus szindróma? (+0,2%)
- Jelentős humán-erőforrás hiány az alapellátásban
- A betöltetlen háziiorvosi praxisok jelentős hátrányban a prevenció tekintetében is
- A kiterjesztett hatáskörű ápolók, mint lehetséges „segéderő” (jogszabály, finanszírozás, infrastruktúra)
- „Prevenációs ápolói rendelések” bevezetése

**Köszönjük a megtisztelő
figyelmüket!**

2020
**INTERNATIONAL YEAR
OF THE NURSE AND
THE MIDWIFE**